

Józef Kuik 1897-1969

Józef Kuik urodził się 14.I.1897 r. w Konarzewie (pow. poznański), w rodzinie rolnika Jana i Józefy z domu Czyż. Wychowywał się w wielodzietnej rodzinie, nastawionej patriotycznie, biorącej udział w życiu społecznym wsi, gospodarzącej na 20 ha. Nie był jej obojętny los narodu, ojczyzny i jej kultury. Józef miał dwanaścioro rodzeństwa. Dzięki pomocy Rady i Kasy Parafialnej trzej bracia zdobyli wykształcenie.

Po ukończeniu tamtejszej szkoły powszechnej, od 12.IX.1912 r. podjął naukę w gimnazjum w Ostrowie Wlkp., gdzie w roku 1916 uzyskał małą maturę. Już w czasie nauki wstąpił do Towarzystwa Tomasza Zana.

6 marca 1916 r., w trakcie I Wojny Światowej został wcielony do armii niemieckiej, początkowo do 47 Pułku Piechoty w Ostrzeszowie. 10 sierpnia skierowano go na front wschodni w składzie 2 kompani 58 Pułku Piechoty w rejon Halicza i Stanisławowa. W następnym roku, 26 maja 1917 roku został przeniesiony na front zachodni do Flandrii, gdzie w marcu 1918 roku został ciężko ranny pod Arras. Po wyleczeniu z ran, w październiku 1918 roku przeniesiono go do batalionu zapasowego w Głogowie, skąd około 12 listopada zbiegł do Konarzewa.

27 grudnia 1918 r., w dniu wybuchu Powstania Wielkopolskiego wraz z bratem Stanisławem (na zdjęciu z lewej) zgłosił się ochotniczo do oddziału powstańczego w Dopiewie (k. Poznania), gdzie został przydzielony do Kompanii Stęszewskiej ppor. Józefa Szyftera (zamordowanego w 1940 r. w Katyniu). Po walce o wyzwolenie Dopiewa i okolic, w nocy z 28 na 29 grudnia przeniesiono go do Poznania do 1. Pułku

Strzelców Wielkopolskich. Uczestniczył w walce o zdobycie lotniska na Ławicy.

30 stycznia 1919 r. został awansowany do stopnia kaprała. Walczył na froncie zachodnim (Wolsztyn, Zbąszyń, Opalenica). W 1919 r. został skierowany na front polsko-ukraiński, pod Lwów. Po powrocie do Poznania w lipcu 1919 r. skierowany został w okolice Leszna, a 9 października ponownie na wschód, na front litewsko-białoruski. Pełnił tam kolejno funkcje dowódcy plutonu, szefa kompanii, a po awansowaniu do stopnia st. sierżanta - dowódcy 8. kompanii 2 baonu i oficera kasowego 2 i 3 baonu 55 Pułku Piechoty Strzelców Wielkopolskich.

Od 22 grudnia 1920 r. przebywał z pułkiem w Krotoszynie i Wrześni, pełniąc obowiązki oficera prowiantowego. 19 listopada 1922 r. przeniesiony został do Szefostwa Intendencji Dowództwo Okręgu Korpusu Nr VIII w Toruniu-Wola Zamkowa. Pracował tam pierwotnie jako referent, a następnie jako kierownik samodzielnego referatu mobilizacyjnego. 8 stycznia 1924 r. awansował do stopnia porucznika, a od 1 stycznia 1936 r. na stopień kapitana.

1 września 1939 r. powierzono mu funkcję kierownika referatu cenzury, a 4 września wraz z dowództwem DOK VIII opuścił Toruń. Zgodnie z planem ewakuacyjnym przedostał się do Chełma Lubelskiego. W okolicach miasta 20 września przyłączył się do grupy ppłk. Adama Eustachewicza, przedzierającej się do Lublina, a po jej rozbrojeniu 10 października powrócił do Torunia.

Następnego dnia, po powrocie do Torunia został aresztowany i umieszczony w forcie XVII w Toruniu, skąd wywieziony do obozu w Stargardzie Szczecińskim, gdzie przebywał do 6 listopada 1939 r. Przeniesiony następnie do Oflagu II B w Arnswalde, otrzymał tam numer jeniecki 776/II B, a 17 września 1940 r. trafił ostatecznie do Oflagu IIC w Woldenbergu (Dobiegniew). Tam w ramach zorganizowanego życia obozowego powierzono mu trudne kierownictwo sprzedaży hurtowej kantyny obozowej, gdzie artykuły i towary jednolitej kategorii podlegały dystrybucji dokonywanej na rzecz poszczególnych kompanii obozu. Działal w obozowym ruchu oporu, będąc odpowiedzialnym za wewnętrzne ubezpieczenie nasłuchu radiowego działającego w obozie od 1942 roku. W styczniu 1945r. w marszu ewakuacyjnym podobozu „Zachód” dotarł pod Lubeckę i tam doczekał wyzwolenia 2 maja 1945 r.

Po wojnie pracował w Wizowie koło Bolesławca oraz w Świdnicy, a od 1948 r. w Toruniu. W 1966 r. przeszedł na emeryturę.

Żonaty z Anną Gertrudą Scheffs, miał dwóch synów Aleksandra (1928) i Mariana (1931).

W uznaniu swych zasług na polach walki był odznaczony m.in. Krzyżem Walecznych (1922), Medalem X-lecia Odzyskania Niepodległości (1928). Srebrnym Krzyżem Zasługi (1939).

Zmarł 25 czerwca 1969 r., pochowany został na cmentarzu św. Jakuba w Toruniu.

Opracował: hm. Zdzisław Izydorczak na podstawie
pracy Grzegorza Łukomskiego w Słowniku Powstańców Wielkopolskich. (www.kuik.info.pl)
Oflag IIC Woldenberg KiW Warszawa 1984